

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garmonij) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM łącznie z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na pierwszy kwartał 1859, od 1go stycznia do ostatniego marca:

na miejscu : : : : 4 zł. } waluty austr.
z poczta : : : : 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Szwecya. — Wyspy Jońskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 12. grudnia. Dnia 11. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany LVI. zeszyt Dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 223. Rozporządzenie ministerów sprawiedliwości i finansów z 27. listopada 1858, ważne we wszystkich krajach koronnych, gdzie jest prawomocnym regulamin notaryatu z 21. maja 1855, względem zastosowania ustaw z 9. lutego i 2. sierpnia 1850 do niektórych czynności notaryuszów.

Nr. 224. Uchwała ministerstwa finansów z 2. grudnia 1858, ważna we wszystkich krajach koronnych, względem zaprowadzenia nowej taryfy sprzedaży prawdziwych hawańskich sygarów.

Nr. 225. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 5. grudnia 1858, ważne we wszystkich krajach koronnych, względem opłaty stempla od dzienników, wychodzących 52 razy do roku lub 4 razy miesięcznie.

Nr. 226. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 7. grudnia 1858, ważne w Węgrzech, Krocacji i Sławonii, w Serbskiem województwie z Temeskim banatem i w Siedmiogrodzie, którem na mocy najwyższego postanowienia z 5. grudnia 1858, uregulowana została procedura przy rozstrzyganiu sporów sądowych względem odebrania zafantowanych dóbr nieruchomości.

Sprawy krajowe.

(Opłata dziennikarska. — Przepisy dla okręgów fortyfikacyjnych.)

Wiedeń, 12. grudnia. Na zapytanie, czy dzienniki, wydawane podług ogłoszenia 52 razy do roku albo 4 razy miesięcznie, podlegają opłacie stempla, oznajmia rozporządzenie wys. c. k. ministerium finansów, że podobne czasopisma uważane być mają co do opłaty stempla za równe tym, które wychodzą raz na tydzień.

— Najwyższą uchwałą Jego Mości Cesarza został przyzwolony nowy projekt przepisów dla okręgów fortyfikacyjnych po miastach. Według tych przepisów ma być publiczność zawiadomiona, ażeby co do okręgów, gdzie nie wolno budować, i co do przepisów w tych okręgach istniejących zasięgała w potrzebnym razie wyjaśnienia u władz politycznych, w wszelkich zaś do zezwolenia na budowanie odnoszących się wypadkach wątpliwych, udawać się ma z zapytaniem do dyrekcji inżynierii. Względem wszystkich nowych budowli jako w samej warowni, tak w samym okręgu i względem wszystkich dobudować lub rozszerzeń budynków zewnątrz okręgu, oraz względem wszystkich znaczniejszych grobli albo zniszczenia, które mają być przedsięwzięte przy gościńcach, kolejach żelaznych itd. przysłużyła rozstrzygnięcie najwyższej komendzie armii.

Zostało rozporządzone, ażeby wszyscy, co należą do armii, każdego stopnia przy każdej sposobności w służbie i poza służbą oddawali chorągwiom i sztandarom przynależne honory.

Hiszpania.

(Projekt nowej ustawy prasy. — Wybory w biurach kongresu. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 3. grudnia. Ministerjalny dziennik podaje niektóre szczegóły nowej, Korteżom przedłożyć się mającej ustawy o prasie.

Według niej odpadły obowiązki podpisywania artykułów, kaucye zostałyby znacznie zmniejszone, przysięgli zaprowadzeni, i przepisy podejmowania wydawnictwa byłyby ułatwione. Wszystkie kary byłyby zmienione na kary pieniężne, a przestępstwa przeciw Monarchii i religii, albo oszczercza napaść podpadałyby pod sądy zwyczajne.

Temi dniami odbyło się kilka licytacji dóbr narodowych. Kupujących było wiele, a oferta była po największej części dwa razy wyższa nad cenę szacunkową.

Dziennik *Corresp. Autoqr.* zapewnia, że w pobliżu Kadyxu wyrzuciło morze więcej jak 100 ciał z rozbicia okrętów.

— Gabinet odniósł wczoraj świetne zwycięstwo na wyborach biura w kongresie. Z 216 deputowanych, którzy brali udział w głosowaniu, został obrany ministerjalny kandydat Martinez de la Rosa 196 głosami prezydentem. I wiceprezydentami zostali obrani kandydaci ministerjalni Calderon Collantes 191, Ballesteros 176, margrabia de la Vega de Armijo 175 i Lafuente 174 głosami. Nowi progresiści i ultra-moderadzi zbrali na wyborze prezydenta w ogóle tylko 13 głosów. Również w senacie ma gabinet znaczną większość.

— Pod dniem 6. grudnia telegrafują: We czwartek rozpocznie się dyskusya nad adresem odpowiedzi na mowę od tronu. Stronnictwa umiarkowanej opozycji porozumiały się względem wspólnego i zgodnego działania. Przy pierwszym głosowaniu w kongresie osiągnął rząd większość 152 głosów na 163 głosujących.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Meeting Kwaków. — Misyje anglikańskie. — Sprawa telegrafu atlantyckiego.)

Londyn, 9. grudnia. Mianowany przez ministerium wydział, złożony z oficerów sztabowych, który ma przedłożyć sprawozdanie względem potrzebnych fortyfikacji wybrzeży, wyraził się między innymi z tem, że na obronę arsenału i warsztatów okrętowych w Plymouth potrzebne są nowe fortyfikacje, i postanowiono założyć kilka mocnych fortów, które będą kosztować około 100.000 funt. szterlingów.

— Według rozporządzenia admiralicy robotnicy siedmioletni zatrudnieni w Chatham przy warsztatach okrętowych, którzy byli prenotowani do pensjonowania, pozostaną jeszcze aż do dalszych rozkazów w czynnej służbie.

— Temi dniami odbył się meeting Kwaków, który zasługuje na wzmiankę. Chodzi o zmodyfikowanie statutów, któreby zapobiegły ciągłemu zmniejszaniu się ich stronników. Dotychczas wolno było tylko między „przyjaciółmi“, t. j. między sobą jedynie kojarzyć związki małżeńskie, co naturalnie wiodło do odszczepieństwa. To będzie zmienione. I w odzieniu, które wprowadzić nie jest przepisane statutami, ale weszło w używanie, nastąpią modyfikacje. Dotychczas odznaczają się Kwakowie co się tyczy powierzeźliwości, przeto, że noszą duże okrągłe kapelusze i o stojącym kołnierzu suknie, przy których nie mogą być guziki, tylko haczki. Kobiety noszą szaraczkowe albo paliowe suknie.

— *Times* zajmuje się misjami ewangelickimi w Chinach, i zastanawia nad tem, jakichby właściwie misjonarzy wypadało wysłać do państwa niebieskiego. Nieumiejętnych, niepomiarkowanych i gwałtownych chciałby dziennik od misji tych całkiem wyłączyć. W ogóle niebardzo zbudował się postępowaniem tych misjonarzy, którzy „w liczbie coraz większej zbierają się w Hongkong i Sanghaj, mają wygodne pomieszkania, podróżują konno lub w lektykach, i pozwalają sobie wszelkiego przepychu“. *Times* domaga się więc takich misjonarzy, „którzyby mogli wyrównać Jezuitom we wszystkim. Domaganie to zapewne jest słuszne, lecz zachodzi pytanie, czyli się tacy znajdują? Misyje katolickie mają głównie z dwóch przy-

czyn lepsze powodzenie: raz dla samej już doktryny co do wiary popartej także i uczynkami, a powtóre dla bezżenności stanu duchownego.

— Handlowa izba w Manchester przedłożyła do rządu względem atlantyckiego telegrafu memoriał, w którym utrzymuje, że lubo z zasady przeciwną jest temu, by rząd dawał wsparcie w komercyjnych przedsiębiorstwach, jednak co do atlantyckiego telegrafu, iż chodzi o dzieło prawdziwie narodowe, wzywa rząd, ażeby z swej strony raczył przyczynić się do założenia nowej liny telegraficznej, albo dając gwarancję procentów z wyłożonego kapitału, albo przyjmując na siebie część wydatków założenia. Lord Derby odpowiedział, że sprawa ta zostanie wzięta pod ściślejszą rozwagę.

— Zdaje się, że zaniechano robić gościnną wycieczkę do Irlandyi z całym amerykańskim pułkiem cały z ryszunkiem i z towarzyszeniem muzyki. Angielski, równie jak amerykański rząd zapobiegli wykonaniu tego projektu podróży, z czego mogłyby wynikać najnieprzyjemniejsze następstwa.

Francya.

(Sprawa Montalemberta. — Doniesienia z Kochinchiny. — Rewizya przepisów fabrycznych broni. — Komisye dyscyplinarne w Algieryi. — Wychodźtwa. — Doniesienia zagraniczne.)

Paryż, 9. grudnia. Odnośnie do ulaskawienia Montalemberta, o czym zawsze jeszcze wiele rozprawiają w Paryżu, piszą jednemu z belgijskich dzienników, że podobno wypadki wydarzały się już dawniej. W 1851 roku, nieprzyjał także i Hugo (syn) ulaskawienia i uwolnienia. Za rządów Ludwika Filipa i ministerstwa Molé odrzuciło amnestyę kilku politycznych więźniów, którzy założyli rekurs.

Akta procesu Montalemberta oddano wczoraj pisarzowi cesarskiego (apelacyjnego) trybunału. We wtorek to jest dnia 21go grudnia przyjdzie proces przed trybunał apelacji pod prezydencją p. Perrot de Chezelles. Sprawozdanie poruczone radcy, hrabiemu A. Treilhard, który w sprawie Orsyniego był sędzią indagacyjnym.

— *Monitor* ogłasza dziś urzędownie blokadę zatoki Turo, tudzież portu Cham-Callao; stan blokady ogłosił admirał Rigault de Genouilly na dniu 1go września. Admirał Rigault de Genouilly nadesłał wiadomości sięgające po dzień 10. października, w których przedstawia wprawdzie stan Francuzów w Kochinchinie „jak najlepiej“ jednak niespodziewa się spiesznego zakończenia kampanii i przeciwnie utrzymuje, że formalne oblężenie miasta Hue będzie niezbędnie potrzebnem. Jak już wiadomo wysłał tam rząd p. Deroule de Dupré z korpusu inżynierów, przewodzić pracom oblężniczym.

— Liczne ulepszenia w fabrykacji broni, które w ostatnich latach nastąpiły u rozmaitych narodów zmieniły zupełnie cechę wojennej broni. Co dawniej kalibrem oznaczyć już było dostatecznem, teraz to pozostało bez wartości w francuskim prawodawstwie. Wynikające ztąd kolizye i niebezpieczeństwa spowodowały marszałka ministra wojny, przedłożyć Cesarzowi wniosek do ustanowienia wydziału, który by ułożył nowe przepisy do prawodawstwa względem posiadania, handlu i fabrykacji broni. Członkami tego wydziału powinni być zastępcy z tych ministerstw, w których zakres wchodzi ta kwestya, a marszałek minister wojny spodziewa się, że prace ich zagodzić będą w stanie wszystko, co teraz tak mocno razi. Zasądzić ma wydział jak dalece wolność handlu bronią zgadza się z bezpieczeństwem publicznem. Prezydencję w tym wydziale proponują generałowi dywizyi, senatorowi margrabi Laplace. Dziesięciu innych zaproponowanych członków, należą do ministerstwa rolnictwa, kolonii, wojny i sprawiedliwości, do ministerstwa spraw wewnętrznych i do administracyjnych gałęzi myta, do konsulatów i publicznego bezpieczeństwa. Dnia 28. listopada potwierdził Cesarz wniosek ministra wojny.

— Dziennik *Akhbar* ogłasza nowe z 21 artykułów rozporządzenie księcia ministra, które zaprowadza komisye dyscyplinarne w każdym głównem mieście dywizyi i subdywizyi w Algieryi. Te komisye sędzić mają krajowców obwinionych o takie zbrodnie i przestępstwa, które nie mogą być wytoczone przed zwyczajne cywilne i wojskowe sądy. Komisya może wnosić do ministra propozycyę wydalenia tych krajowców z Algieryi, którzy „niebezpieczni są dla francuskiego państwa albo dla publicznego pokoju“; oraz może w miastach subdywizyi wydawać wyroki na półroku więzienia w karnym zakładzie dla krajowców i na kary pieniężne, w miastach dywizyi zaś na rok więzienia i 1000 franków pieniężnej kary.

— W obozie pod Chaloum znajduje się tej zimy dwa bataliony pieszych strzelców z 1 kompanią inżynierów, trzy do czterech kompanii robotników i 200 koni pociagowych.

— Minister spraw wewnętrznych przedłożył Cesarzowi sprawozdanie z wychodźtwa w Francyi: „Gdy w ostatnich dziesięciu latach liczyła Anglia 2,750.000 a Niemce 1,200.000 wychodźców, opuściło Francyę niespełna 200.000 ludzi. W 1856 roku liczyła Francya 17,997 wychodźców, z tych udało się w obce kraje 9433 a do Algieryi 8564 osób; w 1857 roku utraciła Francya 18,809 osób, a z tych wyjechało do cudzych krajów 10,817 i do Algieryi 7992 osób.

— Minister marynarki otrzymał wiadomości z doniesieniem, że baron Gros doznał u japońskiego rządu najprzyjaźniejszego przyjęcia, i że zawarł bardzo korzystny dla Francyi traktat handlowy. Traktat ten jest taki sam, jaki zawarł lord Elgin. Rząd francuski zwraca całą swą uwagę na sprawy na Wschodzie. Podobnie

z większą starannością niż przedtem zajmuje się rozpoznaniem krajów na wodach afrykańskich. — Przedwczoraj odhyła się w Tulleryach pod prezydencją Cesarza rada ministeryalna. — W St. Cyr robią wielkie przygotowania na przyjęcie Cesarza, który za kilka dni ma zjechać.

Belgia.

(Czynności w izbach.)

Bruxela, 8go grudnia. Dzisiejsze posiedzenie izby zagaił minister finansów p. Trere. Zapowiadał wolność handlu, zniesienie cła i stosowniejszą taryfę na kanale. Względem wszystkich tych kwestyi ustanowiono rozpoznawcze komisye. Tylko przeciw zaprowadzeniu taryfy pocztowej występował minister a większość deputowanych podzieli zapewne w tym względzie zdania ministra. Pp. Loos i Debon wnieśli znane, wielokrotnie już rozwijane żaloby antwerpskiego handlu morskiego. Minister spraw zewnętrznych baron de Vriere, odpowiedział wywodem cyfry i uzalał się na nadużycie zaufania położonego w antwerpskiej izbie handlowej, która rozmaite punkta raportu poufnie jej przesłanego ogłosiła w odpowiedzi przeznaczanej dla publiczności.

Holandya.

(Uchwalenie budżetu w izbach.)

Amsterdam, 8. grudnia. Druga izba jeneralnych państw przyjęła budżet ministerstwa spraw wewnętrznych jednogłośnie wszystkimi 56 głosami. Budżet dla reformackiego kościoła przyjęty został większością 48 przeciw 4 głosom, dla katolickiego zaś większością 51 przeciw 5 głosom.

Szwajcarya.

(Sprawa Dappenthal.)

Z **Szwycem, 5. grudnia.** Czy związkowa władza była rzeczywiście zdecydowaną, Francyi odstąpić Dappenthal, i czy Austria w tej „tak jakby już ukończonej“ sprawie nasuwała przeszkody, nie wiemy, jednak niewątpliwa, że ta sprawa od czasu znanego sprawozdania pułkownika Zieglera, przybierała co raz bardziej charakter narodowy, naco związkowe władze zwróciły swoją uwagę. Obecnie poszukują źródeł dawniejszych i wyszukują w starych aktach dowodów, lecz które nieprzemawiają na korzyść uroszczeń Francyi i pobudzają do tem większego oporu przeciw wszelkiej zmianie w tem względzie. Dawniejsze odstąpienie nastąpiło raczej z przymusowo, wcale nie dobrowolnie, co jednak w 1815 roku na życzenie Szwajcaryi zmieniono na wiedeńskim kongresie.

Włochy.

(Kredyt ministrowi wojny sardyńskiemu. — Posady wojskowe. — Pobyt W. księcia Konstantego w Genuy. — Seminarium dla księży z centralnej Ameryki. — Stosunki z Neapolem. — Reformy w Neapolitanstwie.)

Dekretem królewskim przyzwolono sardyńskiemu ministerstwu wojny kredyt dodatkowy do jego na rok 1858 wydatków budżetowych w kwocie 507,335 franków, a między tem wyznaczono na prace fortyfikacyjne w Casale 88.000 franków.

Z Turynu piszą jednemu z dzienników niemieckich:

„Mogę wam donieść za rzecz pewną, że rząd tutejszy kazał zakupić za granicą bardzo znaczną ilość koni do artyleryi i do pociągów. W ministerstwie wojny zaszła temi dniami zmiana w obsadzeniu posad niektórych, a co zdaje się wskazywać na jakieś zamiary wojenne, lub przygotowanie się do wojny w razie wypadków nieprzewidzianych. Terazniejszy sekretarz jeneralny departamentu, pułkownik Pettili, ustępuje z posady swojej i przechodząc do czynnej służby wojskowej obejmuje komendę pułku artyleryi w miejsce pułkownika Valfré, który został jenerałem z pominięciem porządku kolei, i obejmuje posadę jeneralnego sekretarza wojny. Pettili i Valfré należą do rzędu najzdolniejszych oficerów wyższych w armii sardyńskiej i obydwaj odbyli kampanię w Krymie, pierwszy w radzie szefa sztabu jeneralnego, a drugi komendanta artyleryi. Niektóre dzienniki opozycyjne zapatrują się na tę rzecz inaczej i utrzymują, jakoby w ministerstwie wojny zaszła niezgoda, i że pułkownik Pettili miał popaść w niełasce, lecz doniesienie to jest całkiem bezzasadne.“

— Jego cesarzew. Mość Wielki książę Konstanty zwiedzał po swem przybyciu dnia 5. b. m. do Genuy stojące na kotwicy rosyjskie okręta wojenne; na obiad byli sproszeni Arcybiskup Genuy, tudzież niektórzy dygnitarze cywilni i wojskowi Piemontu. Przemysłowe i marynarskie czynności Genuy zajmowały Jego cesarzew. Mość najbardziej. Z Genuy odplynął na pokładzie okrętu „Retrisan“ do Nissy.

Rzym, 30. listopada. Narodowe kolegium czyli syminarium dla centralnej Ameryki, zostało temi dniami otwarte. Dziennikowi *Köln. Ztg.* piszą, że uczniowie tego kolegium uczęszczają po większej części na odczyty Jezuitów. Północna Ameryka zakłada tu także podobny instytut narodowy. Potrzebny na to budynek już wyszukano, spodziewają się zatem, że na przyszły rok będzie zakład już zupełnie urządzony.

Neapol, 3. grudnia. Według telegraficznej depezy francuskich dzienników, miał Król Neapolu oświadczyć się, że wystać chce znowu posłów do Paryża i Londynu. Angielski gabinet jednak odpowiedział, że dopóki kwestya amnestyi nie jest załatwioną, nie może korzystać z oświadczenia Króla.

Lord Stratford pozostał w Neapolu i był z wizyta u członków królewskiej rodziny.

Austryackiej koresp. litogr. piszą z Neapolu pod dniem 2go listopada: Lord Stratford de Redcliffe zabawi tu czas dłuższy; członkom królewskiej rodziny złożył już swoje uszanowanie. Nowa organizacja królewskiej marynarki została uzupełniona zaprowadzeniem kouskrypcji do marynarki; od 1823 roku były tu ministerya wojny i marynarki zjednoczone; na początku bieżącego roku przedsięwzięto rozłączenie tych ministeryów. W ogóle poczyniono w tutejszej marynarce stopniowe ale bardzo ważne reformy. Temi czasy zaprowadzono radę administracji pod prezydencją hrabiego Aquila, brata J. M. Króla, oraz zbudowano nowe statki n. p. fregatę „Tasso“, korwetę „S. Maria“, dwa pocztowe parostatki, pływającą baterię, dwie łodzie kanonierskie i t. d.; nareszcie okazałe roboty przedsięwzięte w pięknym porcie Castellamare są także dziełem czasów najnowszych, i bardzo gorliwie pracują nad ukończeniem powziętego planu, ażeby tem samem podnieść jeszcze więcej neapolitańską marynarkę znajdującą się zawsze i tak w bardzo dobrym stanie.

Szwecya.

(Przepisy w ewangelickim kościele.)

Sztokholm, 30. listopada. Następca tronu książę Rejent zniósł uchwałę z dnia 26. b. m. rozporządzenie z dnia 12. stycznia 1726 względem stowarzyszeń, i zezwolił członkom ewangelicko-luterskiego kościoła zgromadzać się na wspólne pobożne ćwiczenia niezależnie od duchowieństwa. Takie zgromadzenia jednak niemogą odbywać się podczas publicznego nabożeństwa w gminie, bez otrzymania osobnego pozwolenia; oraz mają być upoważnieni przełożeni kościoła, w potrzebnym razie zabronić świeckim, występować z mowa. Za przekroczenie tego rozporządzenia wymierzona jest pieniężna kara 50 do 300 talarów. Następca tronu książę Rejent rozstrzygnął na podanie katedralnej kapituły w Gotheoburgu z powodu zapytania pastora w Halmszladzie, — jak ma postąpić przy pogrzebie jednego z zmarłych Mormonów, w ten sposób, że nie ma żadnej przeszkody w pochowaniu Mormona.

Wyspy Jońskie.

(Dekret Gladstone.)

Korfu, 25. listop. P. Gladstone odczytał senatowi w Korfu dekret następujący:

„Wiktorya, z Bożej łaski i t. d. Na mocy traktatu zawartego dnia 5. listopada 1815 w Paryżu postanowiono, że połączone państwa wysp Jońskich stanowić mają jedno, wolne i niezawisłe państwo pod bezpośrednim i wyłącznym protektoratem władzy połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandji, który traktatem rzeczonym zobowiązał się poświęcić szczególne swe starania prawodawstwu i powszechnej administracji państw pomienionych, by wszystkim częścią wewnętrznymi organizacyi ich nadać trwałość potrzebną i żywotność, i mianował w tej mierze lorda nadkomisarza, który w tych państwach rezyduje, i któremu dano wszelką moc potrzebną i upoważnienie. W zamian tego zwrócono uwagę na rozmaite przez prawodawstwo państw Jońskich wydane ustawy, a mianowicie na ustawę zwaną „konstytucją wysp Jońskich.“ Lecz że nie raz już powstały trudności w administracyi wysp wspomnianych i co do skuteczności ustaw, jakie wydano na mocy tego traktatu; gdy zresztą jestto naszym zyczeniem, by zobowiązania przyjęte przez Nas tym traktatem były wierze dopełnione, i chcąc się dlatego obznajomić z powodem i właściwością tych trudności, przeto macie wiedzieć, że My pokładając szczególne zaufanie w Waszej oględności, pilności i niezachwianej wierności, mianujemy Was, poddanego Naszego, W. E. Gladstone niniejszem Naszym nadzwyczajnym lord-nadkomisarzem, byście się udali na wyspy rzeczzone z pełnomocnictwem od Nas, i dociekali przyczyn, które według zdania Waszego przeszkadzają lub utrudniają wszelkie usiłowania w utrzymaniu rządu dobrego, tudzież macie rozpoznać ustawy, regulamina i zwyczaje państw pomienionych, jak niemniej i każdy inny przedmiot odnoszący się do bytu dobrego i pomyślności mieszkańców wysp Jońskich, jeśli tylko wiedzieć Nam o tem należy, i rzecz ta zostaje w styczności ze stosunkami, jakie istnieją między Nami i rzeczonymi państwami. Również polecamy Wam, byście Nam przedkładali na piśmie za pośrednictwem jednego z Naszych nadsekreтары państwa wszystkie informacye, jakie zbierzecie w tej mierze, tudzież wszelkie propozycye Wasze względem organizacyi i administracyi państw Jońskich, i które zdaniem Waszem zdołałyby utrzymać dobry rząd i pomyślność wysp rzeczonych. Rozkazujemy więc niniejszem, by tak Nasz lord-nadkomisarz, jak równie i każdy inny podlegający władzy naszej w państwach Jońskich wspierał Was usilnie przy dopełnieniu tego rozporządzenia Naszego.“

(Dalszą z tego powodu przemowę w języku włoskim p. Gladstone do senatu zgromadzonego i odpowiedź prezydenta tegoż senatu podamy w następującym numerze gazety naszej.)

Turcya.

(Stan rzeczy na pograniczu dalmackiem.)

Raguza, 30. listopada. *Wied. Gaz.* donosi: Luka Vukalowiec zgromadził swych zbrojnych w Draccy, z bojaźni niespodzianego napadu od Turków z Trebinii. Stan publicznego bezpieczeństwa w tym Kadiluku jest obecnie jak najgorszy. Przed kilkoma dniami zrabowało kilku rajów handlarza bydła z Breno w obwodzie

Raguzy, przyczem jeden z rajów został zabity. Domyślają się, że zabił go Turek. Dnia 28. b. m. zabili rajowie trzech do domu wracających Turków w pobliżu naszej granicy. Temi dniami ujęli rajowie z okolicy siedm prowiantem jucznych koni tureckiego rządu. Misto Scilobad na czele bandy przeciąga niektóre chrześcijańskie wioski Trebinii i zakazuje wszystkim oddawać tureckiemu rządowi jakiegokolwiek daniny. Naturalna, że w takim stanie rzeczy, zaczynają niektórzy rajowie chronić się z obawy przed napadem Turków na austryacką ziemię.

Wczoraj po południu zawiął tu tureckim wojennym parostatkim „Silistria“ komendant Mehmed Bej, z Konstantynopola i Antivari, z 2 działami, 94 ludźmi załogi i 88 podróżnymi. Między tymi znajduje się Derwisz Basza ze switą i 9 austryackich poddanych.

A z y a.

(Doniesienia z Kochinchiny.)

Oficer z ekspedycji w Kochinchinie pisze do *Monitora floty* z obozu pod Tien-Szaden dnia 15. września: „Po zajęciu Turo nie mieli Kochinchinowie odwagi dawać ognia z dział, w które były zaopatrzone ich forty; grozili obozowi natarciem, które niewielką wzniesło obawę, ponieważ stanowisko wojska na międzymorzu było bardzo mocne; prawe skrzydło opierało się o fortyfikacye wschodnie, a lewe skrzydło zastanawiały dwie łodzie parowe, które okrążywszy około półwyspu, stały po drugiej stronie istmu. — Plan bitwy Kochinchinów zależy w tem, zebrać 7—8000 żołnierzy, a ci mają zmusić ludność do powstania w masie i liczbą swoją zniszczyć najezdniców. Wyprawa składa się z dwóch batalionów piechoty okrętowej i dwóch kompanii ładowniczej, w ogóle z 1500 Francuzów i 500 Hiszpanów. Czekając na hiszpańskie wojsko, które ma jeszcze przybyć z Manili, stoimy nieczynnie obozem narażeni to na straszną spiekotę, to na deszcze nawalne. Fej-Ko, wielkie targowe miasto cesarstwa, leży przed nami, i wszyscy pragniemy jak najusilniej ruszyć się z miejsca i postąpić naprzód.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 12. grudnia. Dzisiejszy *Monitor* przynosi sprawozdanie ministra finansów Magne co do żywiółów budżetu na rok 1860. Budżet z roku 1858 zasługuje na szczególną uwagę, gdyż przypadł w pierwszym roku pokoju. Wotowano go z przewyżką 20 milionów, ale pokazała się jeszcze większa przewyżka, budżet z roku 1859 wotowany był z przewyżką 8 milionów, zebrane zaś w ciągu roku 1858 dochody przewyższają już o 22 milionów obliczony w projekcie dochód. Budżet na rok 1860 nastarczy dostateczne źródła do ulepszenia kilku ważnych gałęzi służby publicznej, mianowicie dozwoli podwyższyć płace niższych urzędników administracyi i sądownictwa, powiększyć znacznie odpłaty do funduszu umorzenia i zmniejszyć jeszcze więcej dług bieżący; zresztą udało się już od lutego zmniejszyć kwotę znajdujących się w obiegu bonów skarbowych o 140 milionów franków. Fundusze kas oszczędności wynoszą 293 milionów, z tego wpłynęło 197 milionów do kas rządowych, a państwo gotowe jest każdego czasu uiszczać przypadające spłaty. Dotąd wolno były prywatnym, składać oszczędzony grosz aż do kwoty 1000 franków w kasach rządowych; sprawozdanie radzi zniżyć to maximum, by część tych pieniędzy mogła być obrócona na kupowanie papierów publicznych. Podług budżetu z roku 1859 wynosiła odpłata do funduszu umorzenia 40 milionów, w roku 1860 podniesie się na 60, a w roku 1861 może aż na 89 milionów. Wkońcu przedstawia minister, że od roku 1853 pomnożyły się dochody państwa o 220 milionów franków.

Genua, 9 grudnia. Wielki książę Konstanty odjechał po krótkim pobycie w Vilafranca do Nissy. — Przedsiębiorca kolei lukmańskiej, pan Brassey miał zawiązać pomyślne układy z szwajcarskimi towarzystwami kolei żelaznych i z francusko-mogunckimi kapitalistami.

Dodatek do najnowszej poczty zamorskiej.

Hongkong, 29. paźdz. Lord Elgin zjedzie się z komisarzami chińskimi w Szanghai; projekt nowej taryfy jest już prawie ułożony. Handel podnosi się pomyślnie. Z Suezu donoszą z 5. listopada: Australski paropływ „Victoria“ został uszkodzony w drodze, podróżni musieli przed przybyciem do Galle pompować wodę dla ocalenia życia; w Galle przesiedli się na paropływ „Oucida“, którego śruba pękła 21. listopada w odległości 129 mil od Aden, a podróżnych, ładunek i pocztę zabrał paropływ „Bengal“ do Suezu.

Alexandrya, 5. grudnia. Wicekról odjechał z Kairu do górnego Egiptu. W tutejszym arsenale wybuchnął przedwczoraj wieczór pożar i przytłumiono go dopiero wczoraj.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 1. grudnia. Na dzisiejszym targu było 141 wołów krajowych, z Galicyi i Węgier, z czego dla wygórowanych cen niesprzedano 50. W porównaniu z przeszłym tygodniem spadły ceny, i cetnar mięsa wypadł na 20 zł. 15 cent. waluty austryackiej. Za najlepszą parę wołów wagi 1000 \mathcal{E} mięsa i 180 \mathcal{E} łoju płacono 226 zł. 74 cent., za najpośledniejszą wagi 480 \mathcal{E} mięsa i 20 \mathcal{E} łoju 84 zł., a cena przeciętna z 49 sprzedaży wypadła na 132 zł. 40 cent. walut. austr. za 600 \mathcal{E} mięsa i 50 \mathcal{E} łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. grudnia.

Hotel Langa: P. Korostyński Marcin, z Bilki.
 Hotel angielski: Skarczyński Szymon, z Choronowa.— Hr. Thun-Hohenstein Władysław, c. k. porucz., z Gródka.
 Hotel moldawski: Hozzowski Erazm, z Kuliszówki. — Borowski Ludw., z Krowicy.
 Pod kolej żelazną: Laskowski Wład., z Wojtkówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. grudnia.

PP. Bobrowski K., c. k. rotm., do Kijowca. — Kruszewski Henryk, do Chorohowa. — Hr. Rozwadowski Władysław, do Kochanówki. — Br. Senz Karol, c. k. rotm., do Gródka.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „Nareyz,” dramat w 5 aktach z niemieckiego.

Jutro dramat niemiecki w 5 aktach z francuskiego: „Kean, Englands grösster Schauspieler,” (Kean, najslawniejszy artysta dramatyczny w Anglii.)

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.64	— 7.3°	93.0	południowy sł.	mgła
2. god. po poł.	328.37	— 4.0°	94.2	„ „	pochmurno
10. god. wiecz.	328.53	— 7.9°	96.0	„ „	jasno

Przegląd

spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu grudniu 1858.

Średni stan barometru był 326.¹¹225 miary paryskiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 331.¹¹12 dnia 1go wieczorem.

Najniższy 320.¹¹42 dnia 17go wieczorem.

Największa chwiejność wynosiła przeto 10.¹¹70.

Średnia temperatura była — 2.⁰17 R.

Najwyższa + 6.⁰8 dnia 29go w południe.

Najniższa — 10.⁰9 dnia 22go zrana.

Największa różnica była przeto 17.⁰7.

Średnia wilgoć powietrza wynosiła 89.18 pr. C.

Największa 95.9 dnia 23go zrana.

Najmniejsza 61.8 dnia 5go w południe.

Największa chwiejność wynosiła przeto 34.1 pr. C.

Całkiem pogodnych dni nie było wcale; mniej pochmurnych 1; bardzo pochmurnych 12; całkiem posepnych 17; mgła była w 7 dniach; mroz w 28; z tych 20 bez odwilży.

Śnieg i deszcz padał w 14 dniach, a mianowicie śnieg w 13, i wysokość jego wynosiła 295¹¹, t. j. 24¹¹7; wysokość wody całego atmosferycznego osadu wynosiła 27.¹¹94.

Wiatr dzielił się w następujący sposób: Półn. 13; półn.zach. 7; zach. 40; połud.-zach. 7; połud. 8; połud.-wsch. 9; wsch. 3; półn.wsch. 3; siła jego była w ogóle nieznaczna, tylko 7. był dość gwałtowny wicher zachodni i półn.zachodni.

Z porównania tego miesiąca z listopadem 1857 pokazują się następujące różnice: Średni stan barometru był w tym roku o 2.¹¹691 niższy; średnia temperatura o 3.⁰35 niższa, a średnia wilgoć powietrza o 0.84 pr. C. mniejsza. Całkiem pogodnych dni nie było również żadnych, mało pochmurnych 3 mniej, bardzo pochmurnych 2 więcej, całkiem posepnych 1 więcej. Mglistych dni było 3 mniej, z mrozem 18 więcej, a bez odwilży 16 więcej. Paujący wiatr w tym roku był zach., w zeszłym roku połud., połud.-wsch. i półn. Deszczu z śniegiem było tyleż co i w przeszłym roku, samych dni

śnieżnych w tym roku 7 więcej; wysokość niestopnionego śniegu 277.¹¹ większa, a całego atmosferycznego osadu 16.¹¹75 większa.

Nad zwyczaj niską temperaturę, jaka w tym miesiącu panowała nie tylko we Lwowie, ale i w większej części Europy, przewyższał tylko listopad roku 1829 z średnią temperaturą — 3.⁰34, po nim był najzimniejszym listopad r. 1835 z średnią temperaturą — 2.⁰14.

Kurs lwowski.

Dnia 14. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	32	4	36
Dukat cesarski	4	34	4	37
Półimperyal zł. rosyjski	7	49	7	55
Rubel srebrny rosyjski	1	31	1	33
Talar pruski	1	27	1	29
Polski kurant i pięciozłotówka	1	7	1	8
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	79	18	79	48
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } bez	80	—	80	27
5% Pożyczka narodowa } kuponów	81	—	81	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. grudnia

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po waluty austr.	79	30
„ przedał „ „ 100 po	80	—
„ dawał „ „ 100	—	—
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	1	48 ² / ₅

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. grudnia.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 85.50. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —; Metaliki po 5% za 100 zł. 84.35; po 4¹/₂% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. 75.20. po 3% za 100 zł. —; po 2¹/₂% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4¹/₂% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. — Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2¹/₂% za 100 zł. —; po 2¹/₄% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1³/₄% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4¹/₂% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.

B. Krajów koronnych. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier 82.60; Banatu Temeskiego, Krocacy i Sławonii 81.25; Galicyi —; Bukowiny —; Siedmiogrodu 81.50; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1867 —. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcje. Banku narodowego sztuka 966 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 242.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtoowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1715; towarzystwa kolei żelaznej państwa 258.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 85 20; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa 66 80; austr. towarzystwa żeglug parowej na Dunaju po 500 złr. 521.—; Lloyd'a w Tryescie po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. 98.55; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 101.10; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju 108.15; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.15. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.20. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko 76.30. Lipsk za 100 talarów —. Liwurna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 101.80. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. 40.40. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14.76. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich 8.36. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.85, — dukaty ces. pełnej wagi 4.80, korony 13.95. półkorony —.

KRONIKA.

Rozmaitości nr. 50.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- I. Czartoryski książę Adam generał ziem podolskich, feldmarszałek austriacki przez Placyda Szcz.
- II. Zbiory archywalne. August III. potwierdza przywilej Xawerego Potockiego, starosty sokulskiego, na rzecz OO. Bernardynów w Sokalu.
- III. Chów koni w południowej Rosji.
- IV. Warszawskie kolendy dla dzieci.
- V. Nowe niemieckie dzieła filologiczne.
- VI. Nowa wyprawa Cezara do Galii.
- VII. Biografia Jerzego Washingtona.
- VIII. Listy Lamaisnais'go.
- IX. Niemiecki przekład ostatnich pieśni Beranżera.
- X. Pierwsze foliantowe wydanie Szekspira.
- XI. Hebrajskie tłumaczenie Tajemnic Paryża Eugeniusza Sae.
- XII. Nowe dzieło Maryi Roszkowskiej.